

TÌNH THU TRÊN SÔNG SEINE

Biên soạn: **Phan Anh Dũng** (Rockville, Maryland USA)

Thực hiện: tháng 4, 2016 – Hiệu đính: tháng 10, 2021

*** ĐỂ NHỚ VỀ NHẠC SĨ NGUYỄN VĂN ĐÔNG **

Bây giờ là đầu mùa Xuân ở Hoa Kỳ. Hoa anh đào đã nở rộ tuyệt đẹp cách đây vài tuần ở Hoa Thịnh Đốn. Những hoa hồng, dogwood, azaleas ... chung quanh nhà cũng đang khoe sắc đón chào nắng ấm sau mùa Đông lạnh lẽo. Tôi đang thực hiện những tiết mục cho tháng 4 ở website Cổ Thơm. Ngoài những bản nhạc về mùa Xuân và tưởng nhớ quê hương nhân ngày 30 tháng 4 sắp đến, hôm nay tôi hân hạnh giới thiệu một trong những ca khúc mới nhất của Nhạc sĩ Nguyễn Văn Đông có tựa đề “Tình Thu Trên Sông Seine”, diễn tả niềm thương nỗi nhớ về một dòng sông nổi tiếng, chan chứa kỷ niệm của tác giả thời trai trẻ cách đây trên nửa thế kỷ.

Một bạn đọc của Cổ Thơm, thân hữu Hoàng Văn Được – Việt kiều Pháp, hiện sinh sống cùng gia đình tại thành phố Paris, có gởi tặng tôi bài viết và tập tài liệu về ca khúc “Tình Thu Trên Sông Seine” của Nhạc sĩ Nguyễn Văn Đông. Ông Được cho biết mùa Hè năm 2004 có đón tiếp Nhạc sĩ Nguyễn Văn Đông trở lại

thăm Paris. Ông Được và nhạc sĩ họ Nguyễn cùng đi thăm nhiều thắng cảnh nổi tiếng ở Paris và một số tỉnh ở nước Pháp – nơi có người nhà của nhạc sĩ sinh sống. Ông Được kể lại một kỷ niệm khó quên khi ông cùng nhạc sĩ họ Nguyễn trôi thuyền du ngoạn trên sông Seine: *“đó là một buổi sáng mùa Thu khi thuyền trôi đến chân chiếc cầu Royal và Alma thì nhạc sĩ họ Nguyễn đã thả xuống ở mỗi nơi một ổ khóa cùng một cành hoa. Nhạc sĩ Nguyễn văn Đông đã bùi ngùi kể lại kỷ niệm xưa, khơi dậy ký ức về ‘Dòng sông và Định mệnh’ từ hơn nửa thế kỷ trước”*. Ông Được nghe rồi ghi lại trong bài viết gửi tặng tôi. Họ Nguyễn cho ông Được biết phong tục thời xa xưa là ổ khóa đóng lại rồi quăng chìa cùng với lời thề nguyện trọn đời trọn kiếp có nhau; còn nay là ổ khóa cố tình để mở và buông thả nơi để lại nhiều kỷ niệm, với hy vọng tình duyên trái ngang không thành được thanh thản bay đi. Được biết Pont Des Arts de Paris cũng nổi tiếng với trăm ngàn ổ khóa tình yêu, chứng tích của những lời thề nguyện trên dòng sông Seine trữ tình, lặng lẽ trôi muôn thuở ...

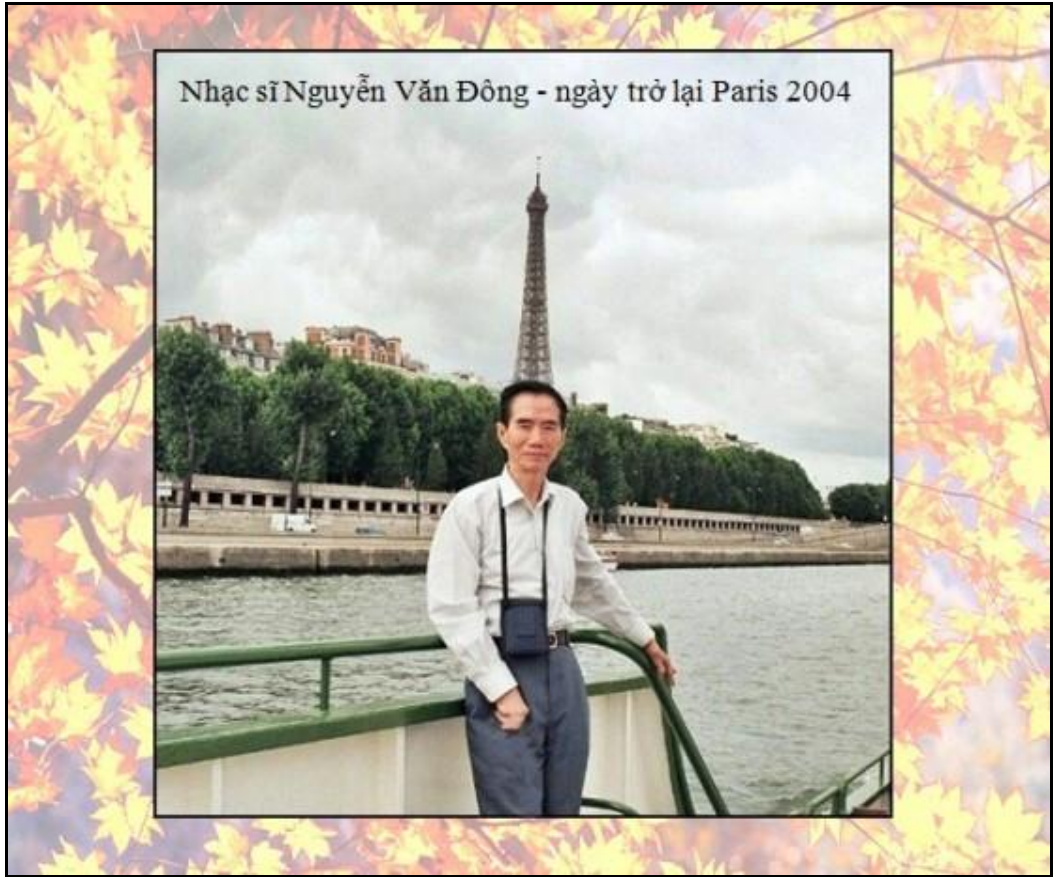
Tết Bính Thân năm nay, ông Hoàng văn Được về thăm nhạc sĩ Nguyễn văn Đông ở quê nhà, được họ Nguyễn tặng nhạc phẩm “Tình Thu Trên Sông Seine”, sáng tác đầu năm 2015, do ca sĩ Elvis Phương vừa mới thu âm đúng vào đầu năm 2016. Khi ông Hoàng văn Được gửi tặng bài viết, tôi là người thứ hai biết lai lịch bản nhạc này. Khi nghe Elvis Phương hát, tôi thật sự xao xuyến và nhớ đến Paris tôi đã ghé thăm vài lần với Tâm Hảo, gặp gỡ bạn bè từ thuở trung học: BN, LTP ... và những bạn yêu âm nhạc: QVT, MC, HY, TTT, LC ... Trong số những thành phố tôi đã có dịp du lịch, Paris là thành phố tôi yêu thích nhất. Sau vài năm xa Paris tôi lại thấy nhớ và mong ước trở lại – vào một mùa Thu nào đây?

Theo lai lịch bài hát ở dưới, tác giả Nguyễn Văn Đông đã đến Paris theo công vụ vào thập niên 60 và trái tim của người thanh niên ấy cũng đã rung động vì một bóng hồng, trong không gian lãng mạn của Paris, của dòng sông Seine trữ tình, lung linh ánh sáng muôn màu vào chiều tối, tuyệt diệu nhất có lẽ là vào mùa Thu lá vàng ...

Mời quý vị đọc bài viết của thân hữu Hoàng văn Được ở dưới và cũng xin lắng đọng tâm hồn để nghe Elvis Phương hay Tâm Hảo giải bày tâm sự của tác giả “Tình Thu Trên Sông Seine”, ký ức trôi về từ nửa thế kỷ trước: *“Mùa Thu lá rơi. Tình ơi tình ơi, ru mãi trong tôi”*.

Phan Anh Dũng

(Richmond, Virginia USA / 9 tháng 4, 2016)

TÌNH THU TRÊN SÔNG SEINE

(Hoàng Văn Được viết từ chuyện do chính Nhạc sĩ Nguyễn Văn Đông kể,
Tết Bính Thân 2016)

Từ bao đời, Paris thủ đô của nước Pháp, nổi tiếng là Kinh thành ánh sáng, là Trung tâm nghệ thuật và văn hóa thế giới, ghi lại cho đời biết bao áng thơ văn tuyệt tác của những danh nhân khắp nơi trên hoàn vũ về một Paris Tình Yêu và Nỗi Nhớ. Paris nổi tiếng toàn cầu với Tháp Eiffel, Bảo tàng Louvre, cung điện Versailles, Nhà thờ Đức Bà với hàng trăm kiến trúc Gothique cổ xưa nguy nga tráng lệ. Paris còn có những thắng cảnh hữu tình dẹt nên thơ nhạc còn lóng lánh giọt lệ ái ân thời cổ đại với những khu vườn cổ tích Tuileries, Luxembourg lãng mạn, nhưng có lẽ sông Seine mới thật sự là đề tài thi vị nhất, gợi nhiều cảm hứng cho tao nhân mặc khách Việt Nam, vốn là du học sinh đến với kinh thành hoa lệ này, bắt đầu sự nghiệp thi ca của mình như Vũ Hoàng Chương, Nguyễn

Sa, Cung Trầm Tưởng khi tuổi đời còn rất trẻ. Từ trên đỉnh chót tháp Eiffel, phóng tầm mắt nhìn ra dòng sông Seine chảy dài giữa lòng phố thị Paris, trôi qua những chiếc cầu lịch sử, tô điểm cho kinh thành tình ái thêm bội phần lung linh huyền ảo khi du khách thả thuyền trôi trên dòng sông Seine giữa mùa thu khoác áo sương mù. Ngày ấy, Nguyễn Sa có những vần thơ triu mến đầy trắc ẩn:

“Paris có gì lạ không em?

“Mai anh về giữa bến sông Seine.

“Anh về giữa một giòng sông trắng,

“Là áo sương mù hay áo em?”

Cùng với Nguyễn Sa ngày đó, Vũ Hoàng Chương cũng để lại cho đời những vần thơ trác tuyệt dành cho tình yêu sông Seine:

“Anh hiểu! Vàng thu sẽ dậy men.

“Lá rơi vàng kín mặt sông Seine.

“Hồn anh sẽ đọng dài trên lá.

“Để giúp em màu đan “áo len”

Sông Seine là thế, như dáng liễu kiều sa đài các, mang mộng mị liêu trai đi vào hồn nhạc của Nguyễn văn Đông, thời son trẻ độc thân của nửa thế kỷ trước, nay tái hiện trong ca khúc “Tình Thu Trên Sông Seine”, khi tác giả chạnh lòng hồi tưởng:

“Thuyền tình anh đầy trăng đầy sao trôi nhấp nhô.

“Dòng sông Seine mộng mơ đầy thơ võ đôi bờ.

“Thuyền lênh đênh trên dòng sông mùa thu,

“Khói sương mù như màu áo em nên anh yêu mây chiều lãng du.

Khi ký ức ủa về cho hương gậy mùi nhớ. Chuyện kể đầu năm 1960, nhạc sĩ Nguyễn văn Đông nhận lệnh đưa Đoàn văn nghệ Vì Dân sang trình diễn ở Paris, thủ đô nước Pháp. Thuở ấy có khoảng 100 ngàn kiều bào ta đang sinh sống trên toàn quốc Pháp cùng một số du học sinh theo học các ngành nghề ở các trường Đại học Paris. Khi ấy, nhạc sĩ Nguyễn văn Đông, Trưởng đoàn văn nghệ Vì Dân, đã đề bạt nghệ sĩ Trần văn Trạch, một thành viên của đoàn, bay qua Paris trước lập tiền trạm.

Từ trái: Nguyễn Văn Đông & Trần Văn Trạch

Thời kỳ đó dân tình đã có sự đối chọi nhau vì màu sắc chính trị phân chia giữa Quốc gia và Cộng sản, đặc biệt là trong giới du học sinh Việt Nam. Vì những lý do tế nhị, Đoàn Văn Nghệ Vi Dân được lệnh hoạt động độc lập, không dựa vào Tòa Đại sứ Việt Nam ở Pháp, để dễ bề tiếp xúc mọi giới kiều bào, tạo thuận lợi cho việc thu phục nhân tâm hướng về Quốc gia. Cuộc diễn ngày ấy khá thuận lợi, khi ở thành phố Paris có ông Phạm văn Mươi, Việt kiều quốc tịch Pháp, tục danh là Thầy Mươi chủ nhà hàng “La table du Mandarin”, trên đường Rue de l’Echelle, ông Mươi dành cho Đoàn Vi Dân dùng làm nơi gặp gỡ các thành phần kiều bào thiện chí cùng giới văn nghệ sĩ tha hương muốn góp phần vào chương trình hướng về quê nhà. Ngày ấy đã có những du học sinh hồi hương về nước như: thi sĩ Hoàng Anh Tuấn, đạo diễn Lê Hoàng Hoa, cùng một số văn nhân tài tử một thời lê gót khắp Paris, đã đóng góp cho Trưởng đoàn Vi Dân nhiều sáng kiến quý giá, nhằm đột phá vào thành trì ý thức hệ không dễ thu phục trong một sớm một chiều. Dưới màu áo lữ khách, nhạc sĩ Nguyễn văn Đông cùng nghệ sĩ Trần văn Trạch nghiên cứu đời sống kiều bào ở Paris, thiết lập các cơ sở tình cảm, nhằm đưa 4 thành viên của Đoàn Vi Dân là các nhạc sĩ Mạnh Phát, Thu Hồ, Minh Kỳ, Hoài Linh – tứ trụ trụ thủ của Trưởng Đoàn, sang điều hợp chương trình – trước khi Đoàn Vi Dân qua trình diễn vào mùa Thu năm 1960. Nữ diễn viên điện ảnh nổi tiếng tài sắc Trang Thiên Kim – thành viên của Đoàn Vi Dân, thành thạo hai ngôn ngữ Pháp và Anh văn – được phân công thực hiện “script” đặc biệt về sinh hoạt của sinh viên Việt Nam ở khu Quartier Latin, Paris, khi ấy còn có tục danh là “Xóm học” để dùng lòng vào chương trình văn nghệ. Đoàn Văn Nghệ Vi Dân được lệnh chia nhỏ từng tốp 3 người, với công tác “trao đổi văn hóa”, từng đợt sang trình diễn theo lịch trải rộng trong thời gian 3 năm. Vào mùa Thu năm đó ở Sài Gòn, Đoàn Vi Dân dồn tổng lực vào việc tổ chức thật quy

mô chương trình “Đại Nhạc Hội Trăm Hoa Miền Nam” do bà cố vấn Ngô Đình Nhu chủ trì, nhằm đối kháng lại phong trào trăm hoa đua nở ở Miền Bắc. Một số kiều bào và du học sinh ở Paris được mời về tham dự Đại hội này.

Mọi sinh hoạt nghệ thuật kể trên đều xuất phát từ chương trình “Hoa Hương Dương” do Trung Tướng Nguyễn văn Là đề xuất, khơi dậy từ ý tưởng Đại Hội Thi Đua Văn Nghệ Toàn Quốc, do Đoàn Vì Dân tổ chức vào năm 1959 tại thủ đô Sài Gòn – do bà Cố vấn Ngô Đình Nhu chủ trì bảo trợ. Tướng Là đã hoạch định ra kế sách “Vì sự an nguy Tổ quốc”, hướng ra hải ngoại, thu phục nhân tâm, chiêu hiền đãi sĩ. Ngày đó nhạc sĩ Nguyễn văn Đông đã chu toàn nhiệm vụ giao phó nhưng nổi niềm riêng về một dòng sông kỷ niệm trong “Tình Thu Trên Sông Seine”, gợi nhớ về một bóng hồng trong chiến dịch “Hoa Hương Dương” năm xưa trôi theo dòng đời hơn nửa thế kỷ qua, nghe lại vẫn làm xao xuyến trong tim:

*“Ngồi bên nhau thầm mong ngày sau ta có nhau.
“Dòng sông ơi đừng mang người đi chẳng hẹn kỳ.
“Thuyền đưa ta về nơi thật xa khuất nơi kinh kỳ,
“Mai này còn hương ngày cũ, anh nương tìm về.*

Theo dòng đời trôi nổi, nhân vật cùng dòng sông trong ca khúc đều có định mệnh riêng. Mặc ai nhớ ai quên, kỷ ức có nhạt nhòa, kỷ niệm có tàn phai theo năm tháng nhưng cảnh cũ vẫn sừng sững còn đó in dấu cố nhân:

*“Kìa cầu Royal khi ta mới quen.
“Thuyền qua Alma đêm trao chiếc hôn.
“Tiễn em qua cầu hoa vàng ngập lối.
“Môi em hé run: “Mùa thu lá rơi”*

Trong văn chương Pháp, Paris là người tình đắm đuối đầy si mê nhưng hay thất hứa, biến suy ngay cả trong vòng tay ân ái mặn nồng. Vì đâu nên cuộc bể dâu? Paris là Kinh đô ánh sáng, là Trung tâm văn học nghệ thuật, Paris là nơi hội tụ Bác học tinh hoa thế giới, người người đua chen vói tới tầm cao trí tuệ nên tình yêu chân chất thường trĩu nặng những ưu phiền:

*“Chào Paris! Tình yêu người đi hay biến suy.
“Dòng sông Seine buồn trôi vì ai lỡ xuân thì.
“Mùa Thu nay người xưa về đâu?
“Lá thu sầu bay vờn bàn chân viễn xứ vẫn vương thương hoài.*

Tác giả Nguyễn Văn Đông xin chào Paris tình yêu – nhân lần trở lại, một lần nữa nghẹn ngào với dòng sông Seine, kỷ niệm âm thầm xuôi chảy chẳng hẹn mang người về.

Hoàng văn Được

Mời quý vị thưởng thức:

“TÌNH THU TRÊN SÔNG SEINE” – Nhạc & lời: Nguyễn Văn Đông

Tâm Hảo: 🎵 [Youtube](#) 🎵 [MP3](#)

Elvis Phương: 🎵 [MP3](#) / Trần Tuấn Kiệt: 🎵 [Youtube](#)

TÌNH THU TRÊN SÔNG SEINE

Nhạc và lời: Nguyễn Văn Đông

1. Thuyền tình anh đầy trăng đầy sao trôi nhấp nhô.
Dòng sông Seine mộng mơ đầy thơ vỗ đôi bờ.
Thuyền lên đèn dòng sông mùa Thu khói sương mù
như màu áo em anh yêu mây chiều lãng du.

2. Ngồi bên nhau thắm mong ngày sau ta có nhau.
Dòng sông ơi đừng mang người đi chẳng hẹn kỳ.
Thuyền đưa ta về nơi thật xa khuất kinh kỳ,
mai này mùi hương ngày cũ anh nương tìm về.

ĐK: Kìa cầu Royal đêm ta mới quen.
Thuyền qua Alma đêm trao chiếc hôn.
Tiến em qua cầu, hoa vàng phủ lối, môi em hé run: "Mùa Thu lá rơi". (1)

3. Chào Paris! Tình yêu người đi hay biến suy.
Dòng sông Seine buồn trôi vì ai lỡ xuân thì.
Mùa Thu nay người xưa về đâu lá thu sâu
bay vờn bàn chân viễn xứ, vấn vương thương hoài.

CODA: MÙA THU LÁ RƠI. TÌNH ƠI TÌNH ƠI, RU MÃI TRONG TÔI.

(1) Hát lần 2: Tiến em Xóm học, hoa vàng phủ lối, môi em hé run: "Mùa Thu lá rơi". (Chú thích: Xóm học: khu phố sinh viên ở Quartier Latin, Paris nước Pháp).

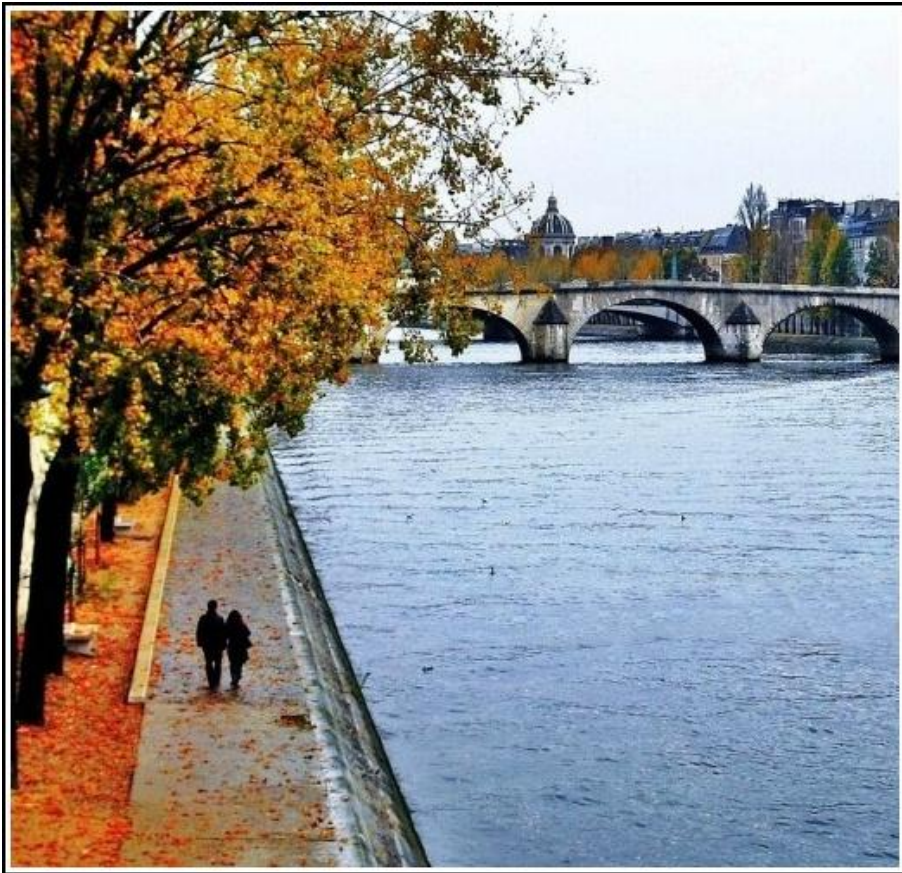
Le Pont ROYAL (Paris, France)

***Pont des Arts (Paris, France) –
cầu nổi tiếng, nơi tình nhân đến hẹn thề và để lại những “ổ khóa tình yêu”***

Pont de l'ALMA (Paris, France)

Tình Thu Trên Sông Seine

Nhạc & lời: Nguyễn Văn Đông

Thuyền tình anh đây trăng đây sao trời nhấp nhô Dòng sông SEINE mộng mơ đây thơ vỗ

đôi bờ Thuyền lênh đênh dòng sông mùa Thu khói sương mù như màu áo

em anh yêu mây chiều lãng du Ngồi bên nhau thăm mong ngày sau ta

có nhau Dòng sông ơi đừng mang người đi chẳng hẹn kỳ Thuyền đưa

ta về nơi thật xa khuất kinh kỳ mai này mùi hương ngày cũ, anh nường tìm

về Kia cầu RO_YAL đêm ta mới quen Thuyền qua AL_

20
 MA đêm trao chiếc hôn Tiến em qua cầu hoa vàng phủ
 Xóm học

23
 lời môi em hé run: 'Mùa Thu lá rơi'. Chào PA_

26
 RIS tình yêu người đi hay biến suy Dòng sông SEINE buồn trôi vì ai lơ

29
 xuẩn thì Mùa Thu nay người xưa về đâu? lá Thu sầu bay vờn bản

32
To Coda **D.S. al Coda** **CODA**
 chân viễn xứ vẫn vương thương hoài Thuyền tình... hoài Mùa Thu lá

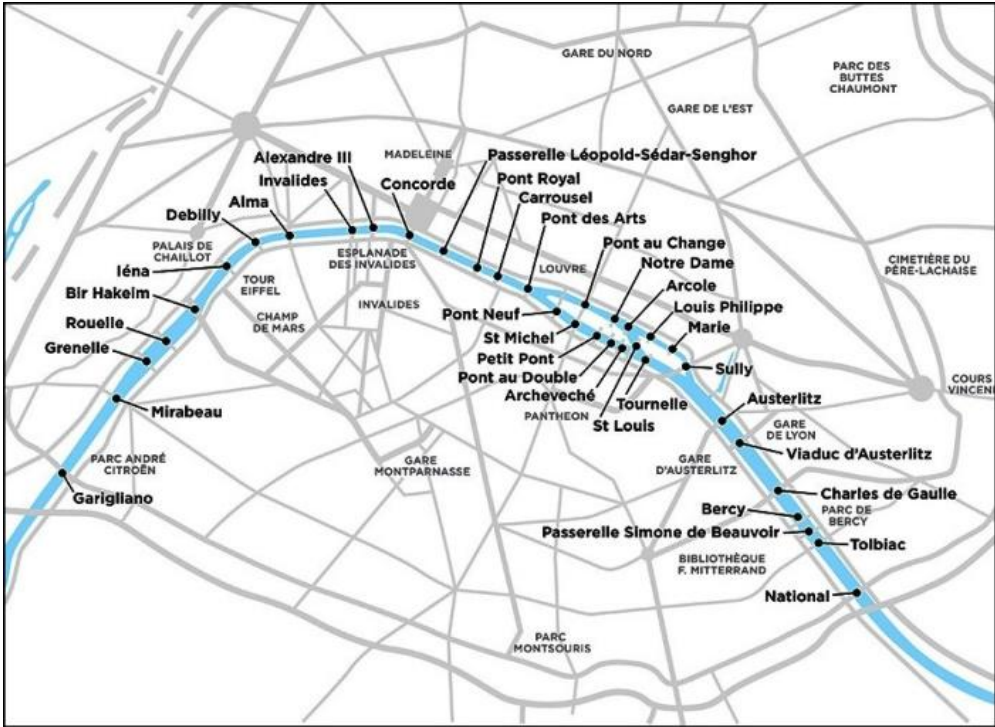
35
 rơi Tình ơi tình ơi! Ru mãi trong tôi

■ [BẢN NHẠC](#) (PDF)

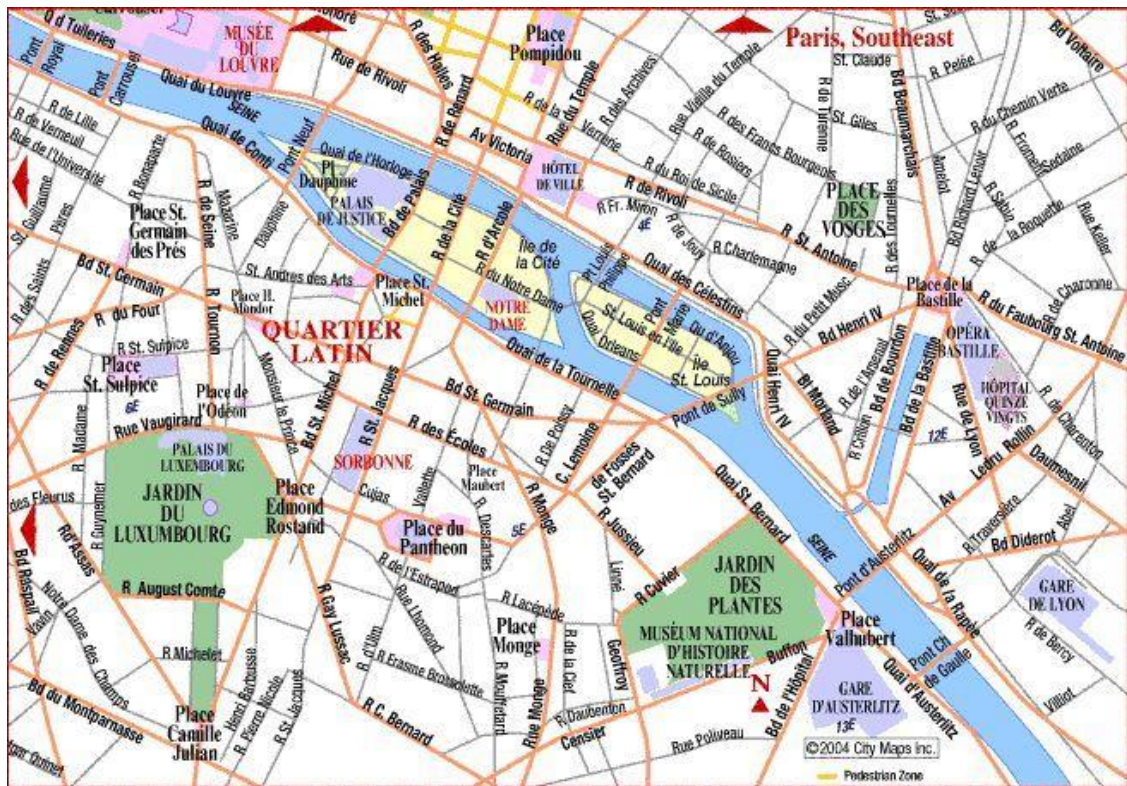
Sông Seine lung linh ánh đèn huyền ảo vào buổi tối

Ponts de Paris

Khu “Xóm Học” ở Quatier Latin, gần Đại Học Sorbonne